

обмежені можливості. З точки зору керованості системи, її розширення повинно мати розумні межі. Адже економічний зміст інтеграції полягає у включенні нових елементів до старої, усталеної системи та в її кооперації з цими елементами для поліпшення її життєдіяльності.

З огляду на це, необхідні переконливі докази, які б продемонстрували роль нових країн – кандидатів (у тому числі України) у відповідному процесі, а також міру їх наближеності та адаптованості до основних вимірів сталого розвитку країн ЄС. Відсутність адекватної системи показників не дозволяє визначити реальний якісний стан рівня життя різних соціальних верств населення та здійснити їх структурне ранжування. Ефективна державна політика, спрямована на забезпечення досягнення відповідного життєвого рівня населення, може бути реалізована лише за умови всебічного врахування системної дії комплексу соціально-економічних чинників та застосування повної та репрезентативної системи показників оцінки рівня життя.

Список використаних джерел

1. Чухно А. *Актуальні проблеми стратегії економічного і соціального розвитку на сучасному етапі* : [текст] / А. Чухно // *Економіка України*. – 2004. – № 5. – С. 14–23.
2. Буравльов Є. *Шляхи для сталого розвитку* : [текст] / Є. Буравльов // *Урядовий кур'єр*. – 2000. – № 23. – С. 4.
3. Гражевська Н. *Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в глобальному постіндустріальному вимірі* : [текст] / Н. Гражевська // *Економіст України*. – 2008. – № 9. – С. 54–62.
4. *Пріоритети у соціальній політиці* : [текст] // *Урядовий кур'єр*. – 2005. – № 195. – С. 4
5. *Бідність та нерівні можливості дітей в Україні* [Електронний ресурс]. http://www.unicef.org/ukraine/ukr/2_Bidnist_i_nerivni_mozlyvosti_NEWD_ESIGN.indd.pdf

Сергій КОРЧЕМЛЮК
науковий керівник:
к.е.н., доц. Михайлишин Л.І.
ІФННІМ ТНЕУ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОХОДІВ ГРОМАДЯН КРАЇН ЄС І УКРАЇНИ

Україна на весь світ заявила про свій європейський вибір і прагнення вступити до ЄС, а українці все більше задивляються на своїх східно-європейських сусідів, які вже пройшли підготовчу фазу процесу євроінтеграції. Висока підтримка населенням євроінтеграційних ініціатив зумовлюється в основному прагненням населення до більшого рівня доброту, який притаманний європейським країнам.

Основні показники на які слід звертати найбільшу увагу при порівнянні доходів громадян доцільно поділити на дві категорії. Перше показники, які характеризують можливості споживання і друге – показники які характеризують можливості економіки забезпечити певний рівень споживання. У нашому дослідженні до першої категорії ми віднесемо показник мінімальної заробітної плати, до другої – ВВП на душу населення.

Зазвичай мінімальну заробітну плату встановлюють таким чином, щоб вона не була меншою, ніж прожитковий мінімум, адже будь-яка людина будучи зайнятою працюю має забезпечувати відновлення власних життєвих сил. Станом на початок 2015 року мінімальна заробітна плата становила 1218 грн., а прожитковий мінімум - 1178 грн. Варто зазначити, що соціальні гарантії в цьому році залишилися на рівні 2014, адже мінімальна заробітна плата згідно Закону «Про бюджет на 2015 рік» залишилася незмінною. Наступне підвищення мінімальної заробітної плати відбулося 1 жовтня (1 грудня згідно закону) 2015 року, до 1378 та прожиткового мінімуму до 1330 грн.

Та винагорода, яку отримують працівники за свою працю вимірюється в коштах, на які з впливом інфляційних процесів дедалі менше можна придбати. Реальна мінімальна та номінальна заробітна плата суттєво відрізняються. Мінімальна заробітна плата – це сума грошей, яку одержує працівник за місяць. Реальна – це та кількість товарів і послуг, яку працівник може придбати на свою номінальну заробітну плату.

Вартість вітчизняної грошової одиниці (курсу гривні до долара) суттєво впливає на розмір реальної заробітної плати, адже ми використовуємо значну частку імпортних товарів.

До 2015 року в Україні, після економічної кризи 90-х, рівень мінімальної заробітної плати постійно зростав, і не тільки номінально, а й реально. Про це свідчить динаміка мінімальної заробітної плати відносно курсу долара. Винятком є лише 2009 рік, коли після економічної кризи осені 2008, курс долара додав 60% піднявшись з 5 до 8 грн. (рис. 1)

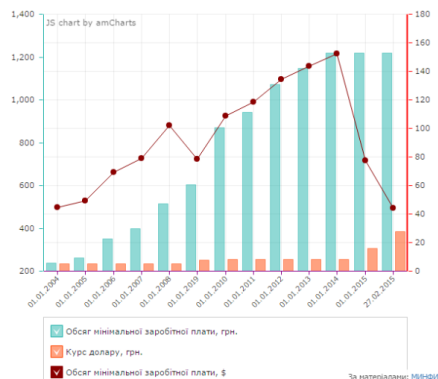

Рис. 1. Динаміка рівня мінімальних заробітних плат в Україні

Як бачимо, найбільший стрибок заробітної плати відносно долара, відбувся у 2007 році, практично на 30%. Протягом 2005-2008 та 2010-2014 років долар тримався сталих відміток, і на початок 2014 року мінімальна зарплата досягла максимуму за всю історію України – 152.44\$, з показником в 1218 грн. та офіційним курсом долара – 7.99.

Вже на початок 2015 року всі досягнення попередніх восьми років були знівельовані, причиною цього став незмінний рівень мінімальної заробітної плати у 2015 та зростання курсу долара практично вдвічі – 15.77 проти 7.99. Та ще гірша динаміка чекала на нас за перші 2 місяці 2015 року, коли гривня обвалилася практично вдвічі. Станом на 01 березня ми досягли дна за попередні 12 років за рівнем мінімальної заробітної плати – 43.87\$

Серед країн світу мінімальна зарплата різниться відповідно до розвитку економіки. Найгірші соціальні гарантії в Уганді, Бурунді, Сьєрра-Леоне, М'янмі (Бірма) та Кубі, адже мінімальна зарплата в цих країнах менше 10\$. Найкраще за гарантованою оплатою праці відчують себе громадяни Норвегії, Австралії, Люксембургу, Монако, Сан-Маріно, Нової Зеландії та Бельгії, де мінімальна місячна оплата праці законодавчо закріплена на позначці не менше 2 тис. дол. (рис. 2)

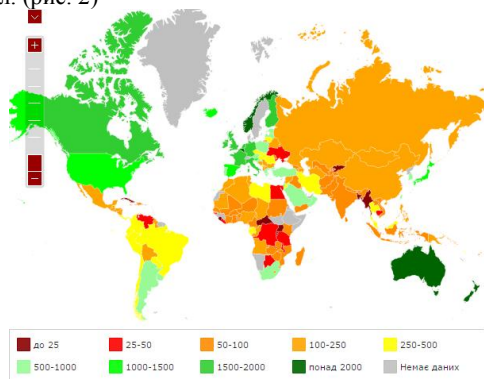

Рис. 2 Географія мінімальної заробітної плати серед країн світу

До знецінення гривні мінімальна зарплата українців була на рівні 150 \$ (70 позиція з низу рейтингу), практично такий самий розмір оплати в працівників колишніх азіатських пострадянських держав – Туркменістану чи Азербайджану. Та після різкого падіння гривні мінімальна зарплата в Україні встановилася на рівні 43\$ (19 позиція з низу рейтингу), а сусідами за показниками в нас стали африканські Ліберія, Ботсвана та Демократична республіка Конго. Немає даних по 88 країнах світ, включаючи карликові острівні.

В Молдові, яку зазвичай вважають найслабшою економікою серед країн Європи, мінімальна заробітна плата – 79.42\$, що практично вдвічі вище ніж в Україні.

В усіх європейських країнах протягом останнього десятиліття суттєво зросла мінімальна заробітна плата. Найбільшого відносного росту вдалося досягти Румунії, де її показники з 2004 по 2015 рік зросли більш ніж втричі, 68.3\$ проти 217.5\$. За абсолютним показником найбільшого зростання вдалося досягти Ірландії – 388.7\$, у 2004 році мінімальна зарплата становила – 1073.15\$, а в 2015 – 1461.85\$.

Для порівняння наводимо графік динаміки заробітних плат серед європейських країн (рис. 3).

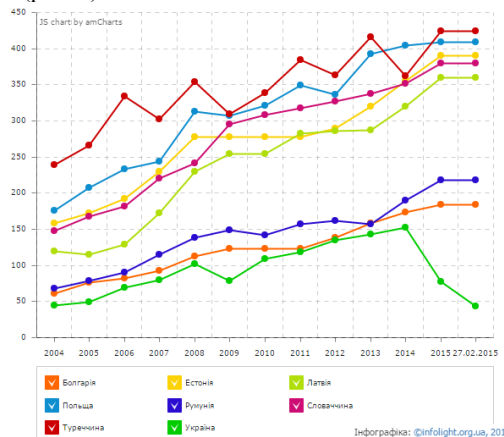

Рис. 3 Динаміка мінімальних заробітних плат серед європейських країн

Як бачимо, наші сусіди Польща та Словаччина за останнє десятиліття зробили суттєвий стрибок мінімальної заробітної плати, підвищивши її більш ніж вдвічі. Ще більшого успіху вдалося досягти прибалтійським країнам, наприклад Латвія підняла мінімальну заробітну плату починаючи з 2004 більш ніж втричі, з 118.96\$ у 2004 до 360\$ у 2015.

Що стосується іншого забезпечуючого показника, ВВП на душу населення то тут ситуація аналогічна.

Загалом у Європейському союзі рівень ВВП на душу населення рівний \$35 116, кількість осіб що проживають на його території більша ніж пів мільярда – 502 млн. 486 тис. 499 чол. (2011р.), з числа 27 країн Європейського союзу за оцінками Європейського бюро статистики (Eurostat) у 2011 р. ВВП на душу населення варіюється від 46% у Болгарії до 271% у Люксембурзі, даний % розрахований від середнього показника країн-членів Євросоюзу. Більшість населення, яке проживає в країнах ЄС має вищий ВВП ніж середньоєвропейський, серед них: Нідерланди – 131%, Ірландія- 129%, Австрія

- 129%, Швеція – 127%, Данія – 125%, Німеччина – 121%, Бельгія– 119%, Фінляндія– 114%, Велика Британія– 109%, Франція– 108%, Італія виражає середньостатистичний рівень ВВП по ЄС – 100%. Для порівняння ВВП на душу населення у США по відношенню до Європейського більший майже в півтора рази та рівний 148%, а Японії – 105% [2]. (рис. 4)

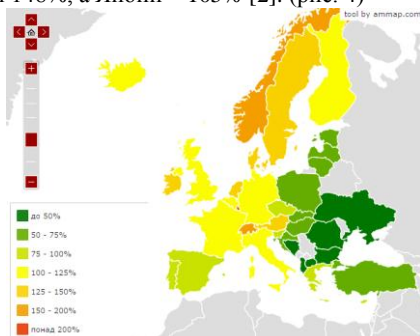

Рис. 4 Показники ВВП на душу населення за країнами Європи

Щодо нашої держави, обсяг ВВП на душу населення відповідно до розрахункового періоду становив 7,6 тис.дол., що в свою чергу в порівнянні з середньоєвропейським становить 21.64% від рівня ВВП на душу населення у ЄС - \$35 116. Зазначимо, що найменший показник з розглянутих європейських країн за даними Eurostat продемонстрували Албанія та Боснія і Герцоговина по 30%, з абсолютним показником 10,5 тис.дол.

Впродовж останніх років наша держава декларує намір долучитися до європейського співтовариства, та чи відбудеться ця подія в найближчому майбутньому? Якщо Україна виконає взяті на себе зобов'язання, серед яких: забезпечення відповідності виборів міжнародним стандартам, вирішення питання виборчого правосуддя і запобігання його повторення, а також проведення реформ, закладених у спільно узгодженому порядку денному про асоціацію, то Європейський Союз готовий підписати з нашою державою Угоду про асоціацію до листопада поточного року, про що йдеться у висновках Ради ЄС щодо політики Східного партнерства, схвалених 13 лютого 2013 р. у Брюсселі.

Дослідження охоплює 27 країн-членів ЄС, три країни Європейської асоціації вільної торгівлі (Ісландія, Норвегія, Швейцарія), чотири кандидати в членство ЄС (Сербія, Чорногорія, Македонія, Туреччина) в ЄС і двох потенційних країн-кандидатів (Боснія і Герцоговина та Албанія). Євросоюз на даний час залишається найбільшим ринком руху товарів та послуг у світі.

Усі країни, що досягли значного економічного зростання за попереднє десятиліття здійснили суттєві економічні реформи та вступили до ЄС.

На жаль Україні не вдається провести економічні реформи та налагодити суттєвий товарообіг з країнами ЄС. Корупція, окупація частини території та

військові дії, валютні спекуляції, бездіяльність НБУ, неналежна увага влади до міцності національної грошової одиниці вкрай негативно впливають на економічні показники, звідси й на курс гривні та розмір мінімальної заробітної плати в доларах США.

Список використаних джерел:

1. Інформаційний портал Інфолайт. Мінімальна заробітна плата серед країн світу та в Україні (динаміка та географія 2005-2015 рр). - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/minimalna-zarobitna-plata-sered-krajin-svitu-ta-v-ukrayini-dynamika-ta-geografiya-2005-2015-rr>

2. Інформаційний портал Інфолайт. Порівняльна характеристика ВВП на душу населення в ЄС та Україні - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://infolight.org.ua/maps/porivnyalna-harakteristika-vvp-na-dushu-naselennya-v-ies-ta-ukrayini>

Олег НАКОНЕЧНИЙ
науковий керівник
к.е.н. Купчак В.Р.
ІФННІМ THEU

ЄВРО У СВІТОВІЙ ВАЛЮТНІЙ СИСТЕМІ

За роки, що минули з моменту введення євро, ця валюта швидко і міцно утвердилася як друга за значенням у світі. В даний час євро за своєю роллю набагато перевершує не тільки європейські валюти, які він замінив, але і фунт стерлінгів, а також японську ієну. Це сталося, незважаючи на те, що Європейський центральний банк не намагався активно розширювати застосування євро за кордоном.

З моменту свого виникнення євро відразу став «міжнародною» валютою, оскільки замінив національні валюти 11 країн – членів зони євро. Але сьогодні міжнародна роль євро значно сильніша. Частка євро в світових валютних резервах є набагато більшою, ніж сума часток валют, які він замінив. Підвищення міжнародної ролі євро проявляється також у тому, що все більше число емітентів за межами зони євро випускають облігації, номіновані в євро.

Євро відіграє провідну роль як валюта фінансування в сусідніх з зоною євро країнах. Емітенти з Данії, Великобританії та Швеції (країн ЄС, що не входять в зону євро) займають найбільшу питому вагу в емісії міжнародних облігацій, номінованих в євро, що здійснюється нерезидентами. У провідному світовому фінансовому центрі – Лондоні – фінансові операції ведуться одночасно в євро і доларах США. Євро широко використовується в країнах ЄС, які не є членами зони євро, а також в країнах – кандидатах на вступ до ЄС.

Таким чином, будучи створеним для задоволення потреб населення країн ЄС, євро дуже швидко набув значної ваги в системі міжнародних розрахунків. Домашні господарства, компанії та уряди країн поза зоною євро стали використовувати цю валюту для здійснення щоденних економічних і